

Joachim Schnobel Johann Hatten von

Disputatio Inauguralis De Crimine Laesae Maiestatis

Rostochii: Kilius, 1645

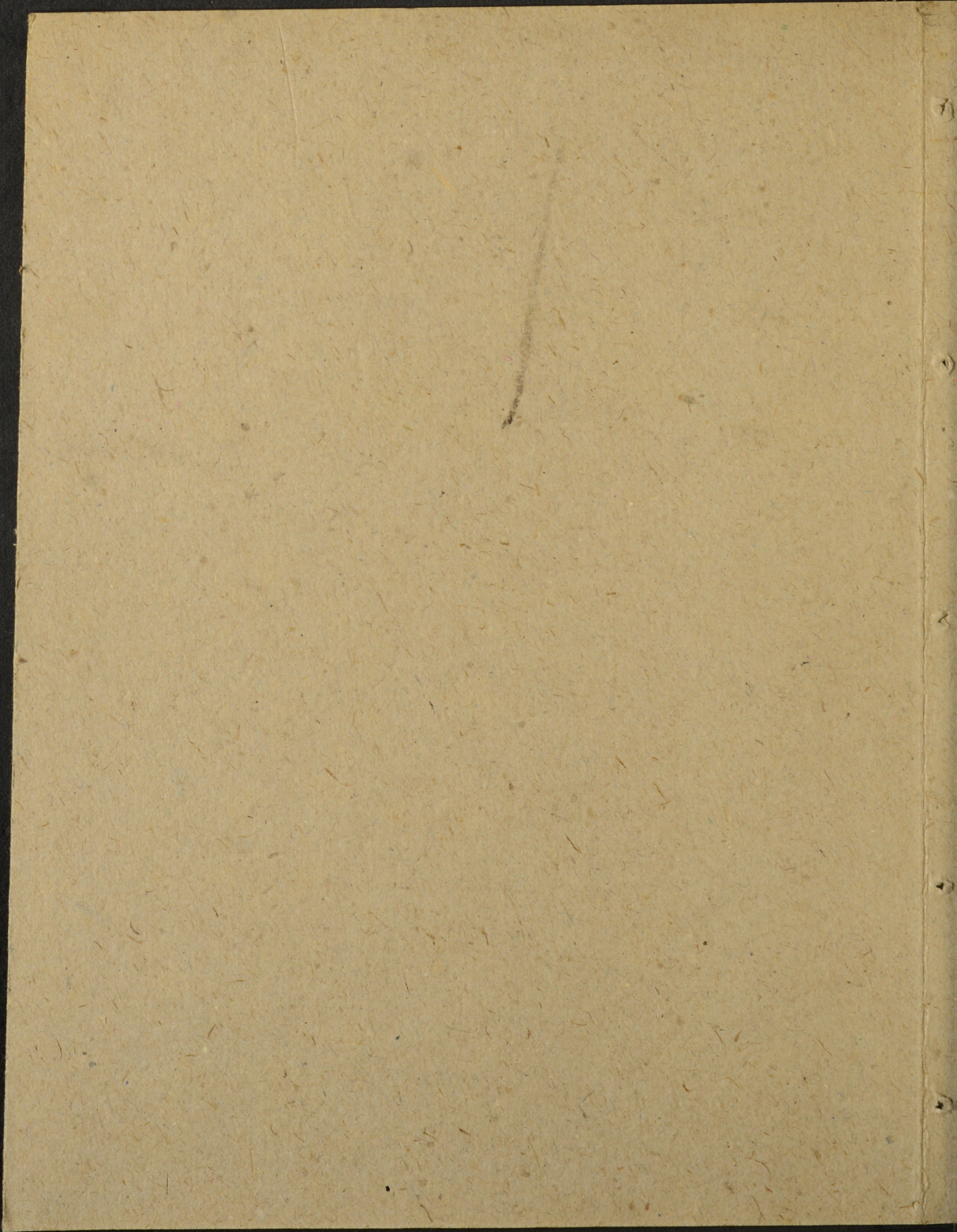
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn73186039X>

Druck Freier Zugang

Apjstätt'sbeleidigung

Lehnobel - v. Katten. ^{Vert.}
R. U. Jur. 1645.

84

65

DISPUTATIO INAUGURALIS
 DE
CRIMINE
 LÆSÆ MAJE-
 STATIS,

Quam
 DEO Trinuno fortunante

*Ex Autoritate & Decreto Nobilissima ac Amplif-
 sime Facultatis Juridicae, in inclita Rostochiensis
 Academia,*

SUB PRÆSIDIO

Viri Amplissimi Clarissimi ac Consultissimi

DN. JOACHIMI SCHNOBELII,

JUD. Professoris, & Juridicæ Facultatis p. t.
 Decani spectabilis, Fautoris ac Promotoris
 sui nunquam non honorandi,

*Pro summis in utroq; jure privilegijs &
 Honoribus consequendis*

Publico examini subjecit.

JOHANNES von HARTEN/

Rensburgensis Hollatus,

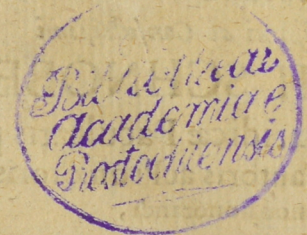
*Ad diem 19. Junij in Auditorio Majori,
 horu matutinis & pomer dianis.*

ROSTOCHII,

Licetis NICOLAI KILII, Acad. Typogr. Anno 1645.

1645

CRIMINE
LASSA MAIE

JOHANNES

CUM DEO.

THESIS I.

Majestas, de cujus læsione & crimine cum Deo acturi sumus, vel à magnitudine, *authore Festo*, vel à majori, ut putat *Macrobi. i. saturn. 12.* sic dicta, jus summæ potestatis propriè & pro nostro instituto significat.

2. Estq; duplex, Divina quæ Domino Dominantium, & Humana, quæ summo in terris Principi competit. *l. 2. C. de summa Trin. l. 32. §. 4 ff. de receptis qui arbitrium Et. l. 11. pr. C. de foris.* Hinc & crimen hoc duplex, alterum quo Divina, alteram quo Humana Majestas violatur. Et cum illud, quod in Deum committitur, omnium criminum sit maximum, tantòq; majus, quanto Deus ipse omni terrena majestate major, longèq; gravius sit æternam quàm temporalem offendere majestatem, *Aubent. Gazaros C. de Heret. & Manich. merito & primo loco de hac quadam, sed strictim saltem, erunt tangenda.*

3. Inter modos autem, quibus læditur Divina Majestas, omnium calculo primum locum obtinet Blasphemia, quod crimen omnibus alijs delictis & facinoribus detestabilius *Remling lib. 3. c. 1. c. 2. n. 34.* estq; contumeliosa de Deo locutio, quæ committitur, cum Deo aliquid tribuitur, quod in ipsum cadere non potest, dicendo eum esse injustum, impotentem, vel æternæ ejus essentiaæ & potentiaæ aliquid derogatur, velut, eum non esse omniscium, omni potentem, vel immediate conviciis in ipsum effunditur, quo sacro Sanctum ejus nomen dehonestatur, *vid. Menoch. de A. 1. q. cas. 375. Polscy Ordnung de anno 1577. tit. 19 §. Remblich so jemand.*

4. In hosce blasphemos pœna gravissima est constituta Jus Divinum mortem illis imponit *Levis. 24. v. 14.* Nec minor de jure civili pœna in eos statuta, quippe *Novel. 77 c. 1. §. precipimus* dicit eos ultimo subdendos esse supplicio, per quod non mortem civilem, sed naturalem intelligimus, juxta *l. 21. §. 28. ff. de pœna: confirmata etiam hæc pœna per ordinat. polit. imp. de anno 1548. tit. Von Oeres tasterern §. Remblich so jemand/ item de anno 1577. tit. & Sibi: der sol atz Leben/*

sder benehmung egllicher Glieder peinlich gestrafft werden. Jus Canonium blasphemos capitali poena non afficit, sed alio modo coërcet, quem vide c. 2. extra de maledict. Hodie pro ratione blasphemiae & circumstantiarum, modò poena gladij ordinaria, modo abscissio membri, modò fustigatio cum relegatione, velsola relegatio blasphemis dictatur, Carpzov. pract. crimin. p. 1. q. 45. n. 23. quæ sententia congruit textibus ordinat. polit. imperij modò allegati & constitutioni Crim. Car. 5. art. 106. ibi, nach Gelegenheit der person vnd Lefferung. Ratio etiam, quod non semper capitaliter in blasphemos animadvertatur, ea esse potest, quam reddit clarissimus D. Toleman in discursu de hoc majestatis crimine, sc. paucos superfuturos, si omnes essent decapitandi, qui hoc se maculassent crimine, præsertim hoc tempore, cum militum impietas totum terrarum orbem suis blasphemijs ac fulminationibus implevit. Sed de atrocitate hujus criminis ut & poenis videri potest Clarus lib. 5. sentent. §. blasphemia n. 3. Decian. tr. crim. lib. 6. c. 6. & Petrus Tholosan. lib. 33. c. 10.

5. In beatam Virginem non committitur hoc crimen, quia solus Deus adorandus & colendus Matth. 4. v. 10. quo collimat etiam l. 1. C. de summa Trin. quod tamen hoc modo limitatum volumus, nisi ista læsio ipsius Christi Salvatoris nostri personam & sacro sanctam ejus incarnationem tangat, contra quam Judæi impura evomere solent verba, quibus Salvatoris læditur majestas, qui propterea quoq; licet aliàs in republica Christiana tolerentur, ad instar blasphemorum sunt coërcendi.

6. Hoc proximè suscipit Crimen Hæreseos, quod vocabulum olim & bonam & malam in partem acceptū, prout illud ex quibusdam Ciceronis locis probat Reinking lib. 3. clas. 1. c. 5. n. 1. & seqq. idem probat l. 6. §. 2. ff. de excusat. sed hodie nomen est odiosum ac infame, quo significatur perniciosus ac pertinax error contra fundamentum fidei Christianæ, quem defendunt ij, qui Hæretici dicuntur ac pertinaciter in eo perseverant. Nomen quidem Christianorum sibi imponunt, à fide tamen & communione se separarunt Nov. 109. in fin. pr. c. Hæreticus est, 24. q. 3. Esse autem differentiam inter Hæresin & schisma probat c. inter Hæresin, 24. q. 3. Nec hoc tam grave crimen quam illud, cum Schismatici non tam in fide ac principali quodam articulo, quam circumstantia aliqua, Hæretici verò in ipso fidei fundamento errent; & quod Schismatici tantum secedant, Hæretici verò non solum suum dogma defendere sed & propagare studeant, Reinking lib. 3. clas. 1. cap. 1. n. 9. & 10.

7. Poena

7. Poena Hæreseos pro temporum diversitate etiam varia fuit. Mosaica lex poenam capitis in desertores legis æ veri cultus statuit. *Deut. 13. v. 2.* Jus vero civile introduxit exilium *l. 2. in fin. C. de sum. rrim. l. 10 C. de Episc. aud.* quo adhuc rectius, quàm igne, ferro, rota pertinaciores puniuntur. Aliud dicendū de Hæreticis aperte blasphemantibus & seditiosis, qui blasphemix & seditionis poenam, & quidem ultimum supplicium nonnunquam meritò luunt. Sic in Anabaptistas ultore ferro animadvertitur. R. Imp. de anno 1529. §. *Nachdem auch turklich.*

8. Agendum jam porrò esset de modis aliis, quibus crimen læsæ Majestatis Divinæ committitur, puta de Sortilegio, Incantatione, Magia & illicitis Divinationibus, quas Mathematici profitentur, de quibus extat. *l. 15. § 13. de injur. c. illud quod. 26. q. 2. c. igitur genus 26. q. 3. l. 4. & seqq. de malef. & mathemat.* verum contractum paginarum spatium nos ad crimen læsæ Majestatis Humanæ vocat, quod potissimum persequi est animus.

9. Rectè Ulpianus *l. 1. ff. ad l. juliam Majestatis.* proximum sacrilegio, inquit, crimen est, quod dicitur Majestatis. Majestas autem Humana nihil aliud est, quàm absoluta, perpetua, legibusq; soluta potestas. Dividunt in Realem & Personalem, eamque divisionem pro principio politico ab omnibus fere receptam politicis dicit *Additio n. Principat. 3. differt. 2. ad Aur. bull. th. 13.* quæ & bene eruitur ex verbis omnium *Recessuum vnser vnd des H. Römischen Reichs Stadt & l. 1. § 1. ad l. juliam. Majest. § 3. inst. de publ. jud.* De illâ dici potest, quod cum Republica succrescat cumq; eadem & intereat, & indigitatur *des Landes Majestät Recht.* Personalis Majestas transfertur de unâ personâ ad aliam & cum eâ simul moritur.

10. Lædere autem, sive imminuere majestatem, quod idem est, uti probat *l. 1. ex quibus causis major.* est de amplitudine aut potestate Populi v. g. Romani, aut ejus, cui populus Romanus potestatem dedit, quid piam detrahere, uti ex Cicerone *lib. 2. de invent. dicit Tib. Dec. rr. crim. lib. 7. c. 2 n. 6.* Est igitur Crimen læsæ Majestatis Humanæ, crimen publicum adversus statum securitatemve Reipublicæ aut Imperatoris Romani à subito præsertim commissum.

11. Species ejus duæ sunt: Perduellio, & Simplex læsæ majestatis crimen, quod nomen generis retinet *l. ult. b. s. l. 31. § ult. de donat.*

l. 76. §. ult. de legat. 2. §. 5. inst. de hered. que ab intest. defer. licet non raro perduellionis crimen generis etiam nomine designetur, simpliciterque majestatis crimen dicatur *l. 3. & 4. C. b. t. l. 10. §. 1. ff. de quastion. & reus perduellionis dicatur reus majestatis l. 6. C. b. t. l. 16. C. de quast.*

12. Perduellio (exinde quod olim hostis Perduellis *l. quos nos hostes 234. ff. de V. S.* vocaretur appellata) est vel propriè sic dicta vel quasi perduellio. Crimen perduellionis propriè sic dictum est, cum quis hostili animo adversus ipsummet directò Imperatorem vel Populum aut Rempublicam quid molitur *l. ult. b. t. l. 5. C. eod.* Quasi perduellionis crimen est, quod non ita immediatè & directò contra ipsum Imperatorem aut Rempublicam, sed contra salutem vitamq; Consiliariorum, Senatorum, militum committitur *d. l. 5. C. ab L. jul. majest. Bocer. tra de crim. majest. s. 2. n. 14.*

13. Crimen læsæ Majestatis Simplex est, cum civium quis alio, quàm perduellionis animo in Imperatorem aut Rempublicam Romam. nam quid dolosè instituit ac machinatur *arg. l. ult. b. t. uti, si quis ea sibi sumat, quæ solius sunt Imperatoris, quo vel decus ac dignitas Principis aut imperij imminuitur vel securitati utriusque derogatur. Exempla ejus vid. l. 3. §. eadem leg. l. 4. in fin. l. 5. §. fin. l. 6. 7. §. ult. b. t. l. 2. C. de privat. carcer. l. 2. de fals. mon.*

14. Committunt hoc crimen Subditi cujuscumq; sint ordinis & conditionis; quia hi superioritatis & subjectionis ratione Principi fidentem, obsequium & reverentiam naturali ac Reipub. jure debent *l. 2. de. Jo. & jur. sive foeminae sint sive masculi l. 3. de bon. damnat. l. 5. C. b. t. junct. l. 1. de V. S. Decian. lib. 7. c. 8. n. 16.* sive mediatè sive immediatè imperio subjecti. Omnes enim suat subditi & cives imperij, qui in orbe Romano degunt *l. 17. ff. de statu hom.* Exclusos igitur volumus eos qui alterius ditionis sunt nec imperio Romano subjecti, hi enim propriè crimen hoc non committunt *Clem. pastoralis §. denique, junct. §. rursus. de sentent. & re judicat.* Hinc & notandum dicit Gail. *lib. 2. de p. p. c. 13. n. 19.* quod Vassallus offendendo Dominum crimen læsæ majestatis non committat, modò non sit ratione originis vel domicilij subjectus *d. Clemens. pastoralis. §. deniq; & §. rursus de sentent. & re judic.*

15. Quod assertum est de singulis subditis, idem etiam dicendū est de illis collective sumptis, Civitate sc. Provincia ac Universitate, si contra Imperatorem vel imperij Romani prosperitatem insurgant ac
aliquid

aliquid machinentur l. 1. §. 1. ibique ve catus conventusve fiat b. t. l. x
C. cod. Const. Hincrici VII. tit. 1. §. ad hoc si qua communitas. Gail. de p. p.
lib. 2. c. 9. Tum demum autem Civitatem hujus criminis ream fieri, ac
in poenam L. Iul. incidere statuo, si convocato populo fortè, ut fieri solet
per tubam, tympanum, vocem præconis aut campanam & deliberato
consilio ad agendum quidpiam, quo Cæsarea majestas ejusq; & imperij
securitas læditur, descendat; aliàs verò, etiamsi quid à majore civitatis
parte committatur, poena L. Jul. totam afficiendam non esse cum Tib.
Decian. statuo motus regula juris Canonici, quã dicitur ab omnibus ap-
probandum quod omnes tangit c. Venerabilem 34. x. de election & electi
potest. c. quod omnes de Reg. jur. in 6. Exercit⁹ etiam hoc crimen committit
quando pugnare & hostem vincere detrectat, cùm possit, quod ab Ap-
pij Claudij exercitu factum Livius & Florus recensent. Et hoc modo vel
maximè Imperatoris ac imperij læditur autoritas ac salus.

16. Nec Clerici excluduntur, si dolosè hostiliterq; contra Prin-
cipem aut Rempublicam conspiraverint. Quamvis enim Jurisdictione
secularium à Pontifice suo penitus sint exempti c. 2. ext. de foro comp.
c. Ecclesia X de constit. c. cum non ab homine 6. ext. de judic. tamen
jus divinum, quod magis observandum, aliud dicitur, æquè
sc. Clericum ac Laicum potestati seculari esse subiectum Rom. 13. & licet
Clerici à jurisdictione seculari sint immunes, sunt tamen de districtu &
provincia sui Principis c. ult. nec aliquis. ext. de off. & potest. delegat. Facit,
quod Ecclesiastici enorme hujusmodi delictum patrans privilegium
ordinis sui meritò amittant gl. in c. perpendimus lit. d. de sentent. & ex-
commun.

17. Videamus porrò Objectum, seu in quos hoc crimen com-
mittatur. Et ex Definitione liquet, committi illud in Imperatorem & Po-
pulum seu imperium Romanum. In Imperatorem dico, utpote qui sine
omni controversia non Majestatem solùm, sed & excellentiam præful-
gentem inter omnes Reges & principes orbis Christiani habet. Quod
agnovisse dicitur Alphonsus Rex Arragonia, dum Fridericum III. Impe-
ratorem singulari cultu & honore est prosecutus, & ad Aulicos officium
Regis velut immodicum mirantes, dixit: Nos Reges omnes debemus re-
verentiam Imperatori tanquam summo Regi, ille est caput & Dux Re-
gum Corbman in lib. 1. Cod. tit. 1. quest. 1. n. 7. Besold. de jurid. imp. Rom. q.
& in fin. Addo & in Populum Romanum l. 1. §. 1. b. t. §. 3. inf. de publ.
judic. Quamvis enim omne imperium & potestatem L. Regiã popu-
lus

lus Principi & in eum contulerit. *l. 1. pr. ff de const. princ. §. 6. inst. de I. N. G. & C.* tamen Realem illam & imperio coævam Majestatem retinuit, eaq; se nunquam abdicavit, quod vel in translatione imperij in personam Caroli M. est a perüissimum. Quod tan ð magis hodie est dicendum, ubi Majestas ratione effectuum non plenarie & per omnia residet in Imperatore, sed cum Statibus universis Imperij est communicata. Hinc ita loqui solent Imperatores de criminis læsæ Majestatis, *die wieder uns vnd das Heilige Römisch. Reich gehandelt. Besold. dissert. de Majest. in genere c. 1. n. 4.*

18. De Rege Romanorum, qui extra ordinem, exigente sc. necessitate Imperij, vivo adhuc imperatore eligitur, ut perpetuus imperij sit vicarius, & absente vel Impedito Imperatore, omnia jura imperatoria exerceat, uti & de Vicarijs cæteris, qui mortuo Imperatore, tempore interregni imperio præfunt *tit. 5. A. B. licet majestatem, ut pote quæ non est temporalis sed perpetua, nec vicaria sed propria, non habeant, vix tamen negari poterit, crimen Majestatis in illos quoq; committi, hoc est tale, quod pro crimine Majestatis habeatur, & sic sit puniendum, per omnia enim Vicarij repræsentant Imperium & personam Imperatoris d. tit. 5. A. B. ibi an Stadl eines Römischen Königes. Addition. ad Ruelin. in A. B. part. 1. diff. 4. th. 16. lit. e.*

19. In quæstione etiam est, an & in Imperatricem committatur hoc crimen? Et nonnulli, inter quos Hippol. de Marsil. *consil. 1. n. 11. & seq.* affirmant, ducti hac ratione, quod factum Augustæ sit factum ipsius Imperatoris *l. Bene à Zenone 2. vers. eodemq; modo C. de quadrienni præscrip.* & quod sint una anima unumq; corpus, illiq; omnia à Principe concessa sint, quæ ipse habet *l. 31. ff de LL.* Contrarium tamen pleriq;, teste Decian. *l. 7 c. 5* statuunt Namq; illa privilegia, quæ Imperatrici concessa, non gubernationem imperij & ipsam summā potestatem, sed tantum bona ejus, ut inquit *gloss ad ante alleg. l. 31. ff de LL.* concernunt, de cætero est sub Domino marito ac Imperatore. Hinc nec legibus, uti Imperator, est soluta.

20. Electores quantam semper habuerint & adhuc habeant auctoritatem in imperio, nemo non scit, adeòq; non immeritò Regibus comparantur. Unde Beatus Lutherus, qui citatur à *D. D. Keitling lib. 1. clas. 4. c. 3. n. 6. Die Churfürsten schreiben den Königen ewre Liebde vnd nicht Gnaden/ dann sie sind ihuen gleich geachtet;* quod tamen hodiernis moribus aliter observatur: scribentes enim Regibus titulo
ewer

ewer Königlische Würde utantur, quo honoravit Regem gloriosissimum
Sveciæ Collegium Electorum in literis 13. Augusti Anno 1630. Ratisbo-
næ datis. Hi verò licet Majestatem non habeant, *Addition. Rumelini*
part. 3. dissertat. 2. ad A. B. th. 9. hoc tamen crimen in eos committi du-
bio caret, utpote cùm in ipsa A. B. ita sit dispositum *tit. 24. wer mit Für-*
sten &c. Siquidem pars corporis Imperatoris sunt, vnd ihre Hobeit
vnd Authoritet ist mit des Römischen Käysers Gewalt vnd Hobeit al-
so verbunden/ das eine ohne die andere nicht kan verschmelere werden.
Addition. ad Rumelin in A. B. part. 3. dissertat. 2. th. 9. Nec in cæteros
Principes ac Status imperij suo modo hoc crimen committi, planè ne-
gari potest, licet sint, qui in totum dissentiant.

21. In genere verò hoc asserendum de omnibus, qui superiora
rem non recognoscunt, sive sint Reges, Duces, Principes, sive liberae
Civitates, Respublicæ & Populi, quod adversus ipsos æquè ac adversus
Imperatorem Romanum crimen hoc committatur. Eandem enim in su-
is regnis & ditionibus potestatem habent, quam in orbe Romano Impe-
rator, ideoq; & subditi eorum pari ratione iis obstringuntur, & in eos
delinqunt. Sed quid de Pontifice Romano sentiendum, num & ille
hoc in casu cæteris Principibus est comparandus? Ita quidem volunt
canones per *c. felicis, de panu in 6. c. solita, extra de Major. & obedient. &*
in tantum, ut etiam interpretes subditos imperij & principis cujusvis,
quinimò ipsum Imperatorem, si contra Papam quid moliat, hoc cri-
men incidere affirmant *Decian lib 7. c. 4. num. 4. & c. 3. num. 1. Clar. S.*
lese majest. num. 41. Nos tamen sacris literis rectius edocti, Canones
illos *angvoves Luca 22. v. 25. 1. Petr. 3. 1. Tim. 2. 2.* & sententiam illam a-
dulatorem & erroneam esse liquidò statuimus.

22. Denique crimen Majestatis committere quoq; eum, qui in
necem Consiliariorum Imperatoris aut Senatoris quidpiam molitur,
disertè traditur *l. 5. Cod. b. t.* De eo verò quaeritur, utrum & ille, qui
bene in Principem, malè verò in Consiliarium affectus, huncq; ex pri-
vata inimicitia occidat, reus hujus criminis fiat? Negativa, quæ nec
adeò absurda videri posset, quamplurimos invenit defensores, adeò ut
eam etiam communem dicat *Tiber. Decian lib 7. c. 5. num. 4.* eandemq;
teneat *Treus. Vol. 2. disput. 32. th. 1. lit. c. & ibi Bachov.* Nos tamen
Affirmativæ subscribimus, moti, quod *l. qui quis Cod. b. t.* hoc in ca-
su non distinguat. Nec ad rem facit, quod Principem directò lædere

B

NON

non voluit, quia nihilominus per indirectum, ut & tota Respublica, eni occisi consiliarij consilia maximo usui, turbulento praesertim tempore, esse possent, laeditur. Nec opus fuisset *l. qui quum* promulgatione in eo articulo, qui Consiliarios concernit, siquidem jam ante lex lata erat in eum, qui ut Domino faceret injuriam, seruo fecit *l. 15. §. 31. ff. de injur. §. 3. instit. eod.*

23. Quod de Consiliariis dictum est, indistinctè ad omnes pertinet, sive in aula Principis sint praesentes, ejusq; lateri adhareant, sive in alio loco suarum rerum sedem habeant, ibiq; commorentur, idq; ideò, quia *l. qui quum §. C. b. r.* id non disertè requirit, ut semper sint praesentes, sed saltem hoc, ut Consistorio Principis consilij causa, re ita exigente, vocati intersint: quod verò lex simpliciter non requirit in aliqua causa, id necessariò desiderari dicendum non est *l. 5. pr. de probat. l. 19. vers. superstitibus quidem, ibi. eò quod nulla constitutio, C. de collat.* Huc accedit, quod Consiliarij jungantur itidem Senatoribus, qui tamen consiliis publicis non in Oriente, ubi *d. l. qui quum* lata est, sed Romæ consiliis pro Republica vacabant *l. penult. & ult. ff. de Senas.*

24. Ultimo loco quaeritur de Tyranno, an & adversus illum crimen hoc committatur? Quod negandum existimamus, sive exercitio & titulo simul, sive titulo, aut exercitio solùm talis sit: tot enim Tyrannorum species Politici statuunt. *Piccart. ad lib. 4. Polit. Arist. c. 10. Keinting. de regim. l. 1. c. 1. & 5. n. 3.* Quoad illum tamen, qui exercitio talis est, distinguendum 1. inter Tyrannum obfirmatæ improbitatis, & nullo corrigibilem remedio, & inter illum, cui corrigendo remedia adhuc supersunt. 2. inter illum qui paulò asperius dominatur, & illum, qui omnia pietatis, juris ac honestatis repagula nefariè perfringit. Contra posteriorem si qui conspirant & aliquid hostile machinantur, vel etiam perpetrant, hujus criminis rei dici non possunt. Potestas etenim illius talis non est, cui subditi, qui Regibus in Domino parere jubentur, adstringantur, sed purum latrocinium; latronem autem cuivis impunè occidere licet *l. 3. ff. de just. & jur. l. 1. & 2. C. quando licet unicuiq; sine judic. Patria quoq; pluris facienda quàm unius hominis infana libido. Hinc & Religioni erga DEUM proximè conjungitur Amor ac obedientia erga Patriam.*

25. Nunc ad Modos, quibus crimen hoc committitur, accedamus, qui vel in facto ipso, vel conatu consistunt. Factum etiam sub se compre-

comprehendit non factum, seu omissionem ejus, quod fieri debebat, l. 2. §. 5. de V. O. l. 189. de V. S. Facti variz sunt species, differuntq; quatenus vel Perduellionem, vel simplex Majestatis crimen sapiunt, de quibus supra dictum, possuntq; varia exempla videri in legibus §. C. Cod. sub hoc titulo positis. Add. Bocer. d. tr. de crim. laesa majest. c. 2. Decian. lib. 7. c. 7. & multis sequentibus, ubi copiosè recensentur & explicantur, quò lectorem brevitatis habita ratione remittimus.

26. Non facta sunt, si quis v. g. auxilio suo exercitui populi Romani non subvenit l. 2. l. 3. ff. b. t. Si moderator provinciz, hoc scelere cognito, laesam Majestatem non vindicaverit l. 1. vers. nam post. C. de privat. carcer. aut si is successori non cedit, vel ei exercitum non tradit l. 2. b. t. Non caret autem controversia, an & ille perduellionis vel quasi perduellionis contra suam Principem & Rempubicam institui scit, & tamen non revelat? Nos Bartoli id affirmantis sententiam ad l. 6. n. 3. de lege Pomp. de parris. quem præter plures alios sequuntur Gomez. var. resolut. 3. c. 2. n. 8. Decian. d. tract. lib. 7. c. 34. n. 15. Farin. libr. 1. de indic. & tort. tit. 5. quest. 51. num. 69. Mynsing. 1. observ. 40. velut communiorem amplectimur, ducti textu expresso in l. qui quis. §. 6. ibi, conscius. C. b. t. Semper enim scientia non revelata poena digna est, si delictum revelandum tendit in personam ejus, cujus potestati suppositus est ille, qui conscius fuit delicti perpetrandi l. 1. §. 18. junct. §. 36. & seqq. de S. Geo Silan. l. 6. de l. Pomp. de parricid. Facit. l. 50. de R. I. Ubi Paulus] C. t. dicit carere culpa eum, qui scit, sed prohibere non potest: Unde à contrario sensu, qui scit & prohibere potest, culpa vacuus non est. Bocerus d. tr. c. 2. num. 46.

27. Quæ tamen sententia rectè in eo limitatur, qui non tantùm scit, sed & probare valet, cùm aliàs accusator rei hujus criminis subji-ciatur tormentis, si aliàs manifestis argumentis accusationem suam probare non possit l. 3. l. 4. C. h. t. l. 16. C. de question l. 8. C. de calumniat. Gomez. d. tom. 3. c. 2. num. 8. 2. in Sacerdote, qui audit in confessione machinantem adversus Principem, & crimen hoc non revelavit, præsertim si confitentem machinationis suæ pæniteat, & absolutionem fuerit meritus. Sicut enim DEUS homini confitenti tegit peccatum interiùs, ita & sacerdos exteriùs celare debet t. sacerdos, de penitent.

B 2

penitent. distinct. 6. Gail. 1. observat. 100. n. 8. Menoch. de v. l. Q. cas 414.
vid. & Bachov. ad vol. 2. Trl. disput. 32. th. 1. lit. F.

28. Solo etiam Conatu hoc crimen committitur, etiamsi nullo
ius fueris secutus effectus, per tex. expressum in *l. quicumq; r. pr. ibi, eadem
enim severitate C. h. t.* idem repetitum in aurea bulla tit. 24. ibi, das
auff solchen fall der wille mit harrigkeit gleich der That selbst ernstlich
zustraffen. Licet enim alias in criminibus etiam atrocibus aliis, nun-
quam tam graviter puniatur conatus sine effectu, in hoc tamen crimine
propter summam sui atrocitatem propositum seu voluntas poenae est
obnoxia, non tamen nuda, & quae interioribus animi fibris adhuc in-
clusa, sed ad actum aliquem exteriorem est progressa, ut non dubium
sogitati sceleris sed manifestum faciat indicium. Quae severitas de
crimine perduellionis in dictis textibus expressa ad simplex Majestatis
crimen nullo modo trahenda vel extendenda.

29. Non solum autem, qui ipse facit, aut conaturaliquid con-
tra salutem securitatemq; Imperatoris aut imperij, sed etiam qui dolo
malo tale quid fieri curat, consilium operave praestat, de hoc crimine
tenetur *l. 1. §. 1. ibi, cujus opera dolo malo: item, cujusve opera, consilio,
dolo malo consilium inritum erit, item ibi, fecerisve dolo malo, quo hostes
populi Romani &c. vid. & l. 4. eod.* Unde & ratum habens factum no-
mine suo gestum tantò magis huic crimini obstringitur, *c. felix, de poe-
nis 6.* Nec ille, qui receptat, ab eo excusatur *l. 1. de receptor.*
Quod tamen in filio, uxore, affine arctiore affinitatis gradu conjuncto,
patrem, affinem receptantibus DD. limitant, modò non animo hosti-
li, ut complices criminis, sed pietate & misericordia ducti receptaverint.
Decian. d. tr. lib. 7. c. 34. num. 9. & seqq. Non tenetur etiam receptans,
si vel vi vel metu, qui in constantem virum cadere potest, vel etiam Igno-
rans receptasset *glos. & Bart. in l. 1. de receptoribus.*

30. Cæterùm an verbis quoq; contumeliosis seu maledictis cri-
men hoc Majestatis perpetretur, non levis est dubitatio. Et negari qui-
dem non potest, jure quondam civili maledicentiam in principes ad
crimen læsæ Majestatis spectasse, utpote cum *Jul. Paulus 5. sentent. 29.
sub tit. ad L. Jul. Majest. recensitis casibus, quib; quis crimen hoc incurrit,*
subdat hæc verba; *quod crimen non solum facto, sed & impin verbis maxi-
mè exacerbatur, quæ verba Modestinum in l. 7. §. ult. h. t. scripsisse, sed*
Trib. 0

Tribonianum, cum sciret aliam Codici insertam esse legem, immutasse, *Cujac. in comment. sui ibid.* censet, quod etiam verisimile existimat *Tiber. Decian d. 17. lib. 7. c. 50. n. 30.* Verum hodie sub crimine majestatis vero non comprehenditur, sed pro crimine ab eo diverso reputatur. Quam diversitatem non solum diversi Codicis tituli, quorum prior, *Si quis imperatori maledixerit*, posterior, qui sequitur, *Ad L. Juliam Majestat.* inscribitur, sed & ipsa sanctio *l. 1. Cod. si quis imperatori maledixerit*, satis, ut in discursu, si opus fuerit, ostendetur, probat. Nec enim lubricum linguæ ad pœnam facile trahendum esse boni Imperatores Tyrannos, Tiberium, puta, Caligulam, Neronem secuti rectius censuerunt, monente *Modestino in d. l. 7. §. 3. h. t.* Aliud tamen de vocibus seditiosis & turbulentis clamoribus, quibus ad arma populus concitatur & principis ac Reipublicæ salus periculo involvitur, est dicendum *l. 1. in fn. h. t.*

31. Consideratis modis, quibus crimen hoc committitur, jam Pœnam inspiciamus, quâ coercetur. Hæc ob perduellionem est ultimum supplicium. Variavit quidem hæc pœna, & diversimodè de reis hujus criminis est sumpta. Apud Romanos enim, de quibus potissimum nobis sermo esse debet, modò saxo Tarpeio perduelles hujusmodi præcipites dati, ut, *M. Manlius Liv. lib. 6. cap. 20.* modò cruci in campo Martio erectæ affixi, *Cicer. pro Rabir.* modò quadrigis distracti, ut *Metius Suffetius Livius lib. 1.* modò laqueo suffocati, ut *Catilinarij, Flor. l. 4. c. 1.* modò obruncati, ut *Sp. Melius Liv. l. 4. c. 15.* Antiquissimum verò in perduelles supplicium fuit illud, quo dicebantur puniri more majorum, de quo *Liv. lib. 1. c. 26.* ubi dicitur lex horreni carminis, quo dicebatur lictori, ut caput rei obnuberet, infelici arbori suspenderet, virgis ad necem caderet, verberaret, vid. *Sveton. in Neron. c. 49.*

32. Jure Justinian. & ex l. Jul. Pœna perduellis pœna est gladij §. 3. *Inst. de publ. judic. l. 3. pr. h. t. l. 5. Cod. eod.* quâ quodvis ultimum supplicij exprimitur *arg. l. 3. de jurisd.* ubi per jus gladij jus necis significatur. Hodiernis moribus, ad exemplum supplicij Suffetij, solent rei hujus criminis in quatuor scindi partes, quæ in locis eminentioribus illius territorij, ubi deliquerunt, in terrorem aliorum suspenduntur *Clarus s. sentent. §. lese Majest. crimen. n. 8. Damhoud. prax. rer. crim. c. 62. n. 6.* Quod genus supplicij satis probatum apparet *Ordination. crim. Carol. s. 177.*

§. art. 124. ubi de poena proditorum disponitur, quibus perduelles adhuc putat sceleratiores *Bocer. d. tr. c. 3. n. 14.*

33. Præter amissionem vitæ, perduelles etiam bonis suis privantur, eaq; fisco applicantur, *l. ult. b. s. l. s. in fin. pr. & l. 6. l. 7. & ult. Cod. eod. l. 1. Cod. de petit. bon. sublati.* Licet enim novo jure damnatorum bona fisco non cedant, in reis tamen perduellionis, quoad bonorum confiscationem, jus vetus nominatim fuit approbatum & retentum, *Novel. 134. c. ult. in fin. Auth. bona damnat. Cod. de bonis proscript.*

34. Id verò quæritur, an omnia omninò bona, etiam feudalisa, & extra territorium condemnantis sita in hanc veniant confiscationem. Et de feudalibus humanior est opinio, quod illa vel ad dominum vel ad agnatos feudi successores transeant *2. Feud. 24. §. deniq; & 2. Feud. 37. princ. Ordin. Cam. part. 2. tit. 9. §. 2. ver. wie auch die Lehen.* Futura verò h. e. post contractum perduellionis crimen acquisita, æquè ac priora fisco vindicari apertè probatur *l. 2. Cod. de bon. proscript. Bocer. d. tr. c. 3. n. 40.* Sita extra territorium condemnantis sunt vel mobilia vel immobilia. Illa cum sequantur personam condemnati *arg. l. mercatores, Cod. de commer. & mercator.* etiam ad fiscum spectant condemnantis; hæc non item, si fisco non solùm jurisdictiones sint separata, sed & fiscus effectu separatus *l. 3. C. de bon. vacant. Bart. in l. cunctos Populos n. 50. C. de sum. Trinit. Hun. colleg. crim. disp. 10. th. 83.*

35. Nobilis etiam & à DD. variè agitata est quæstio ac controversia, An Confiscatio hæc bonorum perduellis ipso fiat jure à die statim contracti sceleris, an vero demum condemnatione secuta. Nos textus juris nostri diversimodè loquentes *l. 15. pr. qui & à quibus. manusi. l. 22. pr. de jur. fisci. l. 46. §. 6. eod. & l. 20. de accusationibus l. 31. §. 4. dedonat. l. ult. C. b. s. conciliari posse arbitramur distinguendo, utrum crimen hoc sit notorium, an minùs. Priori casu confiscatio ipso jure fit, nec sententia declaratoria opus erit, licet plerumq; soleat intervenire. *Decian. d. tr. lib. 7. c. 40. n. 2.* posteriori opus est omninò & disceptatione causæ, & sententia condemnatoria. Quo casu cum adhuc cum vivente disceptetur reo, dominium penes eum manet, sed alienationes quæcunq; considerato eventu condemnationis, censentur nullæ, quod satis disertè traditur in *l. 15. qui & à quibus. manusi. vid. Bachov. ad volum. 2. Treut. disp. 32. th. 1. Lit. G.**

36. De-

36. Denique & memoria rei perduellionis damnatur *d. S. 1. Inst. de publ. jud. l. 6. §. 11. ff. de injus. rupt.* Etsi enim regulariter crimen mortalitate extinguitur *l. 1. & 2. C. si rem vel accusat mort. l. 6. de publ. judiciis l. ult. h. t.* Contrarium tamen in hoc crimine obtinet, dum reus jam defunctus accusatur & condemnatur *d. l. ult. h. t. l. 20. de accus. l. 7. C. h. t.* vel perpetuæ ignominia nota ipsi inuritur & infamia ad omnem posteritatem transmittitur, vid. *P. Theod. coll. crim. disp. 5. tb. 6. lit. e.* Hinc & civitates rebelles nonnunquam & aratrum passæ & solo æquata, uti de Carthagine testantur historix & *J. C. in l. 21. quib. mod. usus fr. amit.*

37. Nec solum ipsi rei hæc pœnas luunt, sed & ob atrocitatem sceleris in filios animadvertitur, utpote qui, sive mater sive pater hoc scelus admiserit, ab omni materna, avita, aliorumq; propinquorum hæreditate excluduntur, & perpetua infamia notantur *d. l. 5. C. h. t.* Quæ pœna utut videatur justo durior, non desunt tamen rationes, quibus defendi possit, quarum ea non est minima, quam afferunt Imperatores in *d. l. 5. h. t.* quod in illis paterni, hoc est hereditarij sceleris exempla metuantur. vid. *Forstner. Hypomnem. polit. c. 9.* Hinc *Alberic. Gentili* in *d. l. 5. ex Johanne Andrea refert*, justè vereri Principem prodicionem & scelus eorum, quorum parentes sibi vel prædecessoribus fuere hostes. Semper etiam præsumuntur liberi futuri ultores ac vindices necis paternæ, & doloris ac vindictæ causâ contra principem aut rempublicam varia molituri. Hinc apud *Justinum lib. 21. c. 4.* hæc creditur ratio, cur Hannonis Carthaginensis ob perduellionem exquisitissimo supplicio affecti filij cognatique omnes, etiam innoxij supplicio traditi fuerint, æe, inquit, quisquam aut ad imitandum scelus, aut ad ulciscendam mortem, ex tam nefaria domo superesset, vid. *ad illum locum Matth. Bernec.* Parum etiam profuerit, si uno resecto capite plura ceu hydræ capita renascantur, uti ex *Niceta lib. 2. refert. Bachov. dis. disp. 32. tb. 1. tit. K.* Quò pertinet porro, ut charitas liberorum parentes reipublicæ reddat amiciores, & ab hoc nefando crimine deterreat *arg. l. 9. §. fin. ff. quod metus caus.* Deniq; si in aliis interdum delictis panarum in exemplum sit exasperatio, & à Regula quasi disceditur, quantò magis in hoc delicti genere, quod infinita secum trahit mala, id est admittendum? ut rectè huc referri possit illud *Taciti Annal. 14. c. 44.* Habet aliquid ex iniquo omne magnum exemplum, quod contra singulos utilitate publicâ rependitur.

38. Per

38. Per filios autem non solum intelliguntur post crimen commissum, sed & ante illud nati. Quod licet à Cyno in d. l. s. C. h. r. Jul. Claro in d. S. laesa Majestas. crimen. n. 12. & aliis negetur, affirmantibus tamen, quibus cum Antonio Gomez tom. 3. resol. c. 2. n. 16. Didac. Covarr. variar. resolut. lib. 2. c. 2. n. 5. Menoch. lib. 5. presumpt. 38. n. 16. & Decian. d. tract. lib. 7. c. 41. n. 8. subscribimus, patrocinator l. 5. S. filij C. h. r. dum de filiis generaliter & sine ulla distinctione loquitur; & quidem de filiis ejus, qui hoc crimen commisit, quos ante natos fuisse oportet; alias non haberet. Apertum etiam est, rationes ante allatas, ob quas predicta pœnâ infamiae & exclusionis ab omni hæreditate & successione filij tenentur, æquè militare in filiis ante, ac post delictum natis. Omnes enim perverſæ & improbæ indolis pateræ jure sanguinis, quod inter illos est commune, participes & sic hæreditarij criminis successores fore creduntur. Ad Nepotes tamen dispositio hæc pœnalis non extenditur, Bart. in l. liberorum 220. n. 6. de V. S. & in l. 20. ad L. Jul. de adult. Loquitur enim saltem de filiis, quorum propria appellatione Nepotes non continentur. S. ult. Inst. qui testam. tut. dar. pos. l. 6. de testam. tut.

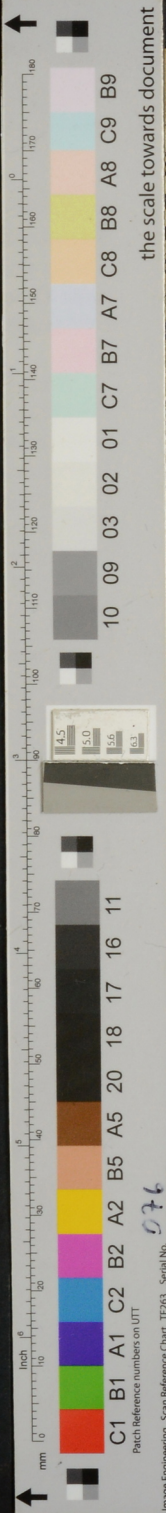
39. Quæ de pœna perduellium dicta, intelligenda etiam de reis quasi perduellionis, præterquam quod horum memoria non damnetur, quia in d. l. s. C. h. r. ubi de quasi perduellionis crimine agitur, nihil de eo expressum, odiosa vero minimè sunt extendenda arg. l. 19. in fin. de lib. & posth. c. odia 15. de R. l. in 6. c. in penù 49. eod. Si verò simplex majestatis crimen sit commissum, reus pro qualitate delicti modò pœna gladij seu ultimo supplicio l. 3. pr. b. r. l. 7. de re militar. modò deportatione aut relegatione cum infamia afficitur l. 40. junct. l. 24. ff. de pœnis. Bocer. d. tr. c. 3. n. 100.

40. Agendum nunc porrò in calce jam esset de publico hujus criminis judicio & persecutione, quæ multa continet peculiaria & observatu non indigna; Verùm quia pagellarum spatium plura non admittit, illam partem omittimus, unicum id saltem adhuc quærentes, An de hoc Majestatis, ac præsertim perduellionis crimine permessa sit Transactio? Id quod contra Cuiacium 6 Observat. 11. rectius negatur, per ea quæ habet Delrio in rep. l. transigere 18. C.

de transact. n. 48.

SOLI DEO GLORIA.

the scale towards document

factum, seu omissionem ejus, quod fieri debebat, de V.S. Facti variaz sunt species, differuntq; quantum, vel simplex Majestatis crimen sapiunt, de quibus offuntq; varia exempla videri in legibus ff. & Cod. s. Add. Bocer. d. tr. de crim. laesa majest. c. 2. Decian. sequentibus, ubi copiosè recensentur & explicantur, evitatis habitata ratione remittimus.

sta sunt, si quis v. g. auxilio, suo exercitui populi sit l. 2. l. 3. ff. b. t. Si moderator provinciaz, hoc sce. Majestatem non vindicaverit l. 1. vers. nam post. C. de his successori non cedit, vel ei exercitum non tradit et autem controversia, an & ille perduellionis vel crimen committat, qui tractatum, conspationem, tra faum Principem & Rempubicam instituit scit, &

Nos Bartoli id affirmantis sententiam ad l. 6. n. 3. quem præter plures alios sequuntur Gomez. var. rian. d. tract. lib. 7. c. 34. n. 15. Farin. libr. 1. de indio. si. num. 69. Mynsing. s. observ. 40. velut commu. ducti textu expresso in l. qui quis, § 6 ibi, consuet. C. scientia non revelata poena digna est, si delictum re. personam ejus, cujus potestati suppositus est ille, qui perpetrandi l. 1 §. 18. junct. §. 36. & seqq. de S. C. de parricid. Facit. l. 50. de R. I. Ubi Paulus Jctus am, qui scit, sed prohibere non potest: Unde à con. & prohibere potest, culpa vacuus non est. Bocerus

men sententia rectè in eo limitatur, qui non tantum valet, cum aliàs accusator rei hujus criminis subji. si aliis manifestis argumentis accusationem suam. t l. 3. l. 4. C. h. t. l. 16. C. de question l 8. C. de ca. tom. 3. c. 2. num. 8. 2. in Sacerdote, qui audit in tantem adversus Principem, & crimen hoc non reve. confitentem machinationis suæ paniteat, & absolu. tus. Sicut enim DEUS homini confitenti tegit. ita & sacerdos exterius celare debet c. sacerdos, de panitens.

B 2